

Gamlegårds trädgård

Innehåll

Välkommen till Gamlegårds trädgård	3
Welcome to the gardens of Gamlegård!	3
Gamlegårds trädgård – översiktskarta	4
Rabatt A: Bikups-rabatten	6
Rabatt B: Krydd- och Medicinrabatten	12
Rabatt C: Humlestörrabatten	22
Rabatt D: Äppelrabatten	26
Rabatt E: Halvmånerabatten	30
Rabatt F: Solrundningen	32
Rabatt G: Stora rabatten	35
Rabatt H: Rosenrabatten	46
Plantering I: Kullen	48
Plantering J: Månstenarna/Stenkullen	49
Plantering K: Jordkällaren/smultronlandet	50

Välkommen till Gamlegårds trädgård

Eller ska vi säga Hannas trädgård? 1885 tar nämligen Hanna över gården helt och hållet efter att hennes mor Bengta gått bort. År 1886 gifter hon sig som 46-åring med drängen Jöns Persson som är 11 år yngre än henne själv. De får inga barn och just därför har kanske Hanna tid och ork att lägga all sin kärlek på trädgården.

Men den trädgård som Hanna anlade liknar inte den som finns här idag. En trädgård kan ju aldrig bevaras, den förändras ständigt! Prydnadsträdgårdens rabatter är till sin form desamma, men har numera fått fler buxbomshäckar än på Hannas tid. Blommorna är också betydligt fler, även om vi vet att Hanna älskade blommor och ständigt hittade fler att plantera.

Här saknas en del fruktträd både i fruktträdgården och i plommonlunden, men sakta återplanterar vi dessa älskade träd som var en viktig källa till hushållet.

I engelska parken har vi nu påbörjat syrenbersån som troligtvis fanns här på Hannas tid. Och kärleksstigen är återigen öppen för promenad ner till "kalfhagen" där utsikten över den slingrande Orehusbäcken är ljuvlig.

Numera återstår endast en stor ädelgran, vår Silvergran, medan andra viktiga träd som Hanna planterade har blivit borttagna. Men vi behåller deras stubbar för att visa var de har stått.

Men även om mycket har förändrats under museets skötsel så är känslan ändå kvar. Den där känslan av harmoni och en själ. För vår del så tror vi att det är Hannas själ som fortfarande finns kvar här i hennes trädgård.

Welcome to the gardens of Gamlegård!

The farm of Gamlegård where inherited by Hanna from her mother Bengta who passed away 1885. Hanna married the peasant Jöns Persson who was 11 years younger than Hanna in the year of 1886. They did not get any children of their own and maybe that is why Hanna laid all her love and time in her work with the garden.

But the garden Hanna planned and set up does not reassemble what is displayed here today. A garden cannot be preserved; it is in constant change! The flower beds in the ornamental garden is – to their shape – the same, but the amount of boxwood hedges are far greater than in the days of Hanna. This goes for the number of flowers as well, though we know that Hanna loved flowers.

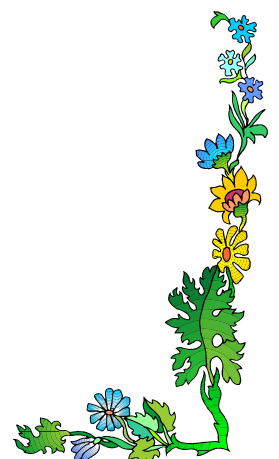
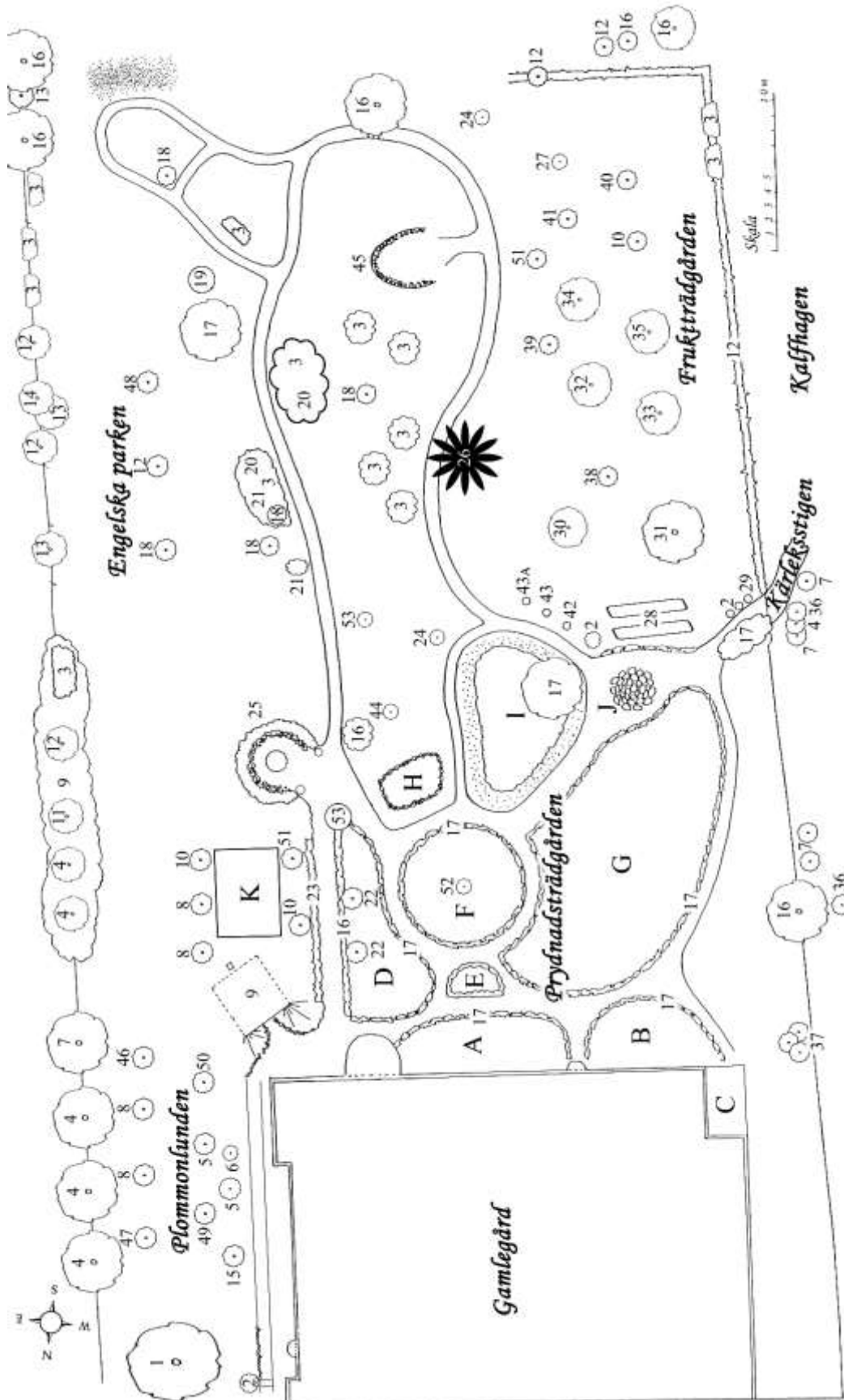
Even though much has changed in the garden since the museum started to take care of it, the feeling still lingers on – that special feeling of harmony and spirit. We think it is the spirit of Hanna which keeps on living and growing in her garden.

Kristina Bakran
trädgårdsmästare/museipedagog
head gardener/museum educator

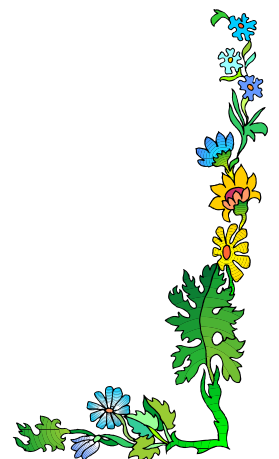
Robin Joo
trädgårdsmästare
head gardener

Gamlegårds trädgård – översiktskarta

1. Vresbok, *Fagus silvatica*, (Beech)
2. Röda vinbär `Röda holländska´, *Ribes rubrum* (Red Currant)
3. Hassel, *Corylus avellana* (Common Hazel)
4. Ask, *Fraxinus exelsior* (European Ash/Common Ash)
5. Plommon `Victoria´, *Prunus domestica* (Plums)
6. Plommon `Allmänt gulplommon´, *Prunus domestica* (Plums)
7. Fågelbär/sötkörsbär, *Prunus avium* (Wild cherry/Sweet cherry)
8. Plommon – ej sortbestämd, *Prunus domestica* (Plums)
9. Snöbärsbuskage, *Symphoricarpus albus* (Common Snowberry)
10. Äpple `Gravenstein´, från Hannas gamla trädgård, *Malus domestica* (Appel)
11. Bended, *Euonymus europaeus* (European spindle/Common spindle)
12. Rundhagtorn, *Crataegus laevigata* (Midland hawthorn)
13. Skogslönn, *Acer platanoides* (Norway maple)
14. Hägg, *Prunus padus* (Bird cherry)
15. Plommon `Mirabelle de Nancy´, *Prunus domestica* (Plums)
16. Bok, *Fagus silvatica* (Beech)
17. Buxbom, *Buxus sempervirens* (Boxwood)
18. Rödek, *Quercus rubra* (Red oak)
19. Kaskadgran stubbe, *Abies nobilis* (Noble Fir stump)
20. Doftschersmin, *Philadelphus coronarius* (Mock Orange)
21. Bondsyrén, *Syringa vulgaris* (Lilac/Common Lilac)
22. Äpple `Sävstaholm´, *Malus domestica* (Appel)
23. Liguster, *Ligustrum vulgare* (Wild Privet/Common Privet)
24. Valnöt, *Juglans regia* (Walnut)
25. Skogsalm, *Ulmus glabra* (Bower Scots Elm)
26. Silvergran, *Abies alba* (Silver fir)
27. Äpple `Cellini´, *Malus domestica* (Appel)
28. Hallon röda `Autumn Bliss´, *Rubus idaeus* (Red Raspberry)
Hallon gula `Golden Queen´, *Rubus idaeus* (Yellow Raspberry)
29. Vita vinbär `Vita långklasiga´, *Ribes rubrum* (White Currant)
30. Päron `Bonne Louise´, *Pyrus communis* (European Pear)
31. Päron `Greve Moltke´, *Pyrus communis* (European Pear)
32. Äpple `Oranie´, *Malus domestica* (Appel)
33. Äpple `Melon´, *Malus domestica* (Appel)
34. Äpple `Flädie´, *Malus domestica* (Appel)
35. Äpple `Gyllenkroks Astrakan´, *Malus domestica* (Appel)
36. Robinia/Falsk acacia, *Robinia pseudoacacia* (Black Locust)
37. Skogslind, *Tilia cordata* (Small-leaved Lime)
38. Päron `Skånskt sockerpäron´, *Pyrus communis* (European Pear)
39. Päron `Kanelpäron´, *Pyrus communis* (European Pear)
40. Äpple `Boiken´, *Malus domestica* (Appel)
41. Äpple `Tornpipping´, *Malus domestica* (Appel)
42. Krusbär `Hinnonmäki röd´, *Ribes uva-crispa* (Gooseberry)
43. Krusbär `Hinnonmäki grön´, *Ribes uva-crispa* (Gooseberry)
a. Krusbär – ej sortbestämd, *Ribes uva-crispa* (Gooseberry)
44. Skogsolvon, *Viburnum opulus*, (Guelder)
45. Syrénberså, *Syringa vulgaris*, (Bower, Lilac/Common Lilac)

- 46. Plommon `Reine Claude stor grön`, *Prunus domestica*, (Plum)
- 47. Plommon `Reine Claude d'Ouillons`, *Prunus domestica*, (Plum)
- 48. Skogsek, *Quercus robur*, (Pedunculate oak)
- 49. Plommon `Reine Claude d'Althan`, *Prunus domestica*, (Plum)
- 50. Plommon `Experimentfältens Sviskon`, *Prunus domestica*, (Plum)
- 51. Äpple `Böringe äpple`, *Malus domestica* (Apple)
- 52. Pärnkvitten `Vranja`, *Cydonia oblonga* (Quince)
- 53. Douglasgran, *Pseudotsuga menziesii* (Douglas fir)

3. Hassel

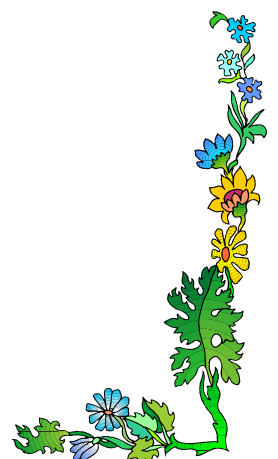
11. Benved

20. Doftschersmin dubbel blomma

20. Doftschersmin

Rabatt A: Bikups-rabatten

Balsamblad (Balm leaves)
Tanacetum balsamita

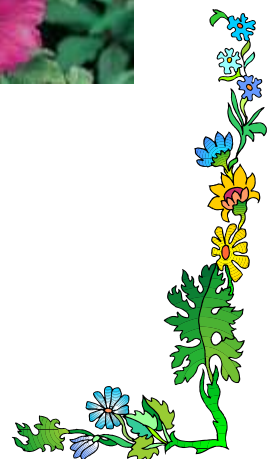
Blågull Jakobs stege (Jacob's ladder)
Polemonium caeruleum

Gråmalva `Barnsley´ (Bush mallow)
Lavatera x clementii

Gråmalva `Burgundy Wine´
(Bush mallow)
Lavatera x clementii

Guldakleja (Columbine)
Aquilegia chrysantha

Isop `Alba´ (Hysop)
Hyssopus officinalis

Jättekungsljus (Mullein)
Verbascum olympicum

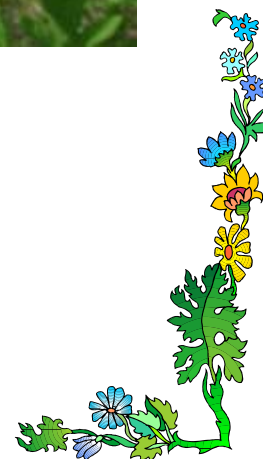
Jätteprästkraige `Bröllopsgåvan´
(Shasta Daisy)
Leucanthemum superbum

Kinesisk smörboll, `Golden Queen´
(Globe flower)
Trollius chinensis

Löjtnantshjärta `Alba´ (Bleeding heart)
Lamprocapnos spectabilis

Löjtnantshjärta (Bleeding heart)
Lamprocapnos spectabilis

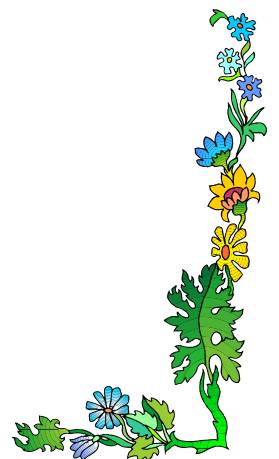
Malört (Wormwood)
Artemisia absinthium

Mose brinnande buske (Gas plant)
Dictamnus albus

Oktoberstormhatt `Bicolor`
(Monkshood)
Aconitum x cammarum

Riddarsporre (Larkspur)
Delphinium Belladonna-hybrid

Röd gulviva (Cowslip)
Primula veris

Smörboll (Globe flower)
Trollius europaeus

Spansk körvel (Spanish chervil)
Myrris odorata

Stockros (Hollyhock)
Alcea rosea

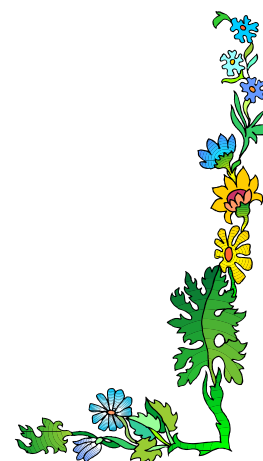
Trädgårdsnattviol (Dame's rocket)
Hesperis matronalis

Trädgårdssolbrud `Moerheim
Beauty` (Sneezeweed)
Helenium autumnale

Trädgårdsstormhatt `Spark's
Variety` (Monkshood)
Aconitum cammarum

Rabatt B: Krydd- och Medicinrabatten

Armenisk pärlhyacint
(Grape Hyacinth)
Muscari armeniacum

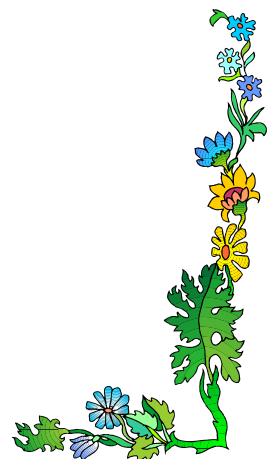
Balsamblad (Balm leaves)
Tanacetum balsamita

Björnrot (Baldmoney)
Meum athamanticum

Bronsfänkål 'Smokey' (Fennel)
Foeniculum vulgare

Citronmeliss (Lemon balm)
Melissa officinalis

Citrontimjan (Thyme)
Thymus x citriodurus

Fingerborgsblomma (Foxglove)
Digitalis purpurea

Franskt kungsljus `Album` (Mullein)
Verbascum phoeniceum

Grå helgonört (Lavender cotton)
Santolina chamaecyparissus

Gräslök (Chives)
Allium schoeoprasum

Grönmynta (Spearmint)
Mentha spicata

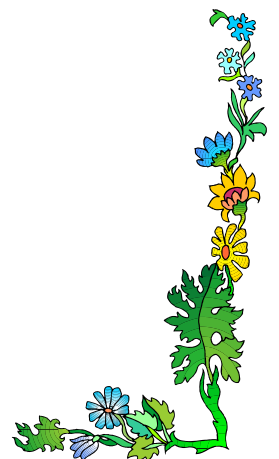
Gurkört (Borago)
Borago officinalis

Hjärtstilla (Motherwort)
Leonurus cardiaca

Humle (Hops)
Humulus lupulus

Isop (Hyssop)
Hyssopus officinalis

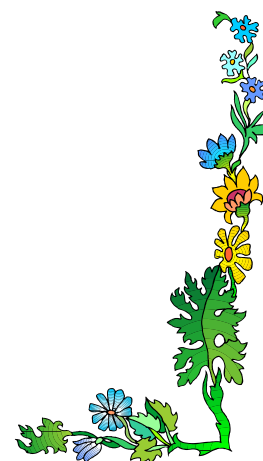
Jättedaggkåpa (Lady's mantel)
Alchemilles mollis

Krusmynta (Crisp-leafed mint)
Mentha spicata var. *crispa*

Kryddsalvia (Sage)
Salvia officinalis

Kryddtimjan (Thyme)
Thymus vulgaris

Kungsmynta (Oregano)
Origanum vulgare

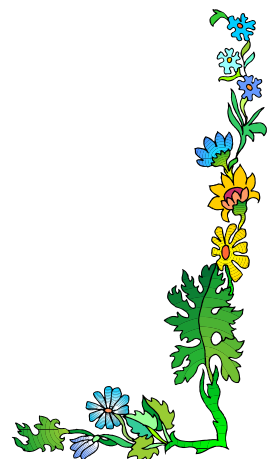
Kvanne (Angelica)
Angelica archangelica

Lavendel (Lavender)
Lavandula angustifolia

Läkemalva (Marshmallow)
Althaea officinalis

Läkerudbeckia (Pale Purple Cone-flower)
Echinacea pallida

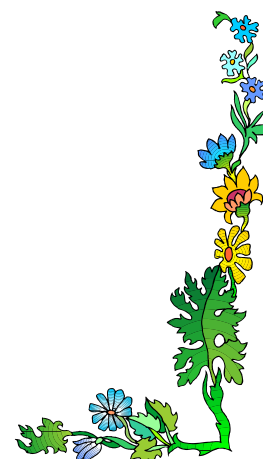
Malört (Wormwood)
Artemisia absinthium

Mattram (Fewerfew)
Tanacetum parthenium

Mästerrot (Masterwort)
Peucedanum ostruthium

Pepparmynta (Peppermint)
Mentha x piperita

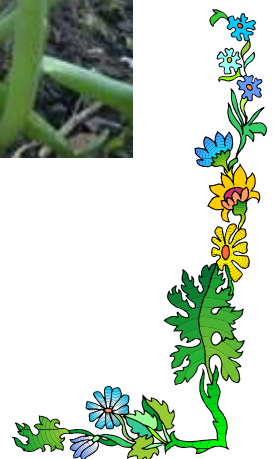
Pepparrot (Horse-radish)
Armoracia rusticana

Pimpinell (Burnet)
Sanguisorba minor

Piplök (Welsh onion)
Allium fistulosum

Polkagrisros `Rosa Mundi` (Rose)
Rosa gallica

Renfana (Tansy)
Tanacetum vulgare

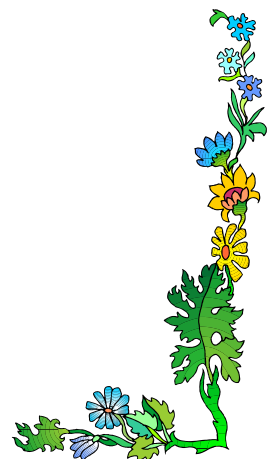
Romersk malört (Small Absinthe)
Artemisia pontica

Rundmynta
(Mint)
Mentha suaveolens

Röd kvanne (Angelica)
Angelica gigas

Spansk körvel (Spanish chervil)
Myrris matronalis

Stenkyndel `Blue Cloud´ (Savory)
Calamintha nepeta

Vinruta (Rue)
Ruta graveolens

Vinterkyndel (Winter savory)
Satureja montana

Vit nysrot (Prustrot)
Veratrum album

Vänderot (Valerian)
Valeriana officinalis

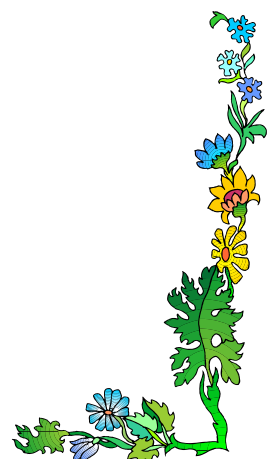
Åbrodd (Southernwood)
Artemisia abrotanum

Äkta Johannesört (St. John's wort)
Hypericum perforatum

Äkta vallört (Comfrey)
Symphytum officinale

Rabatt C: Humlestörrabatten

Blodormrot `Firetail` (Red Bistort)
Bistorta amplexicaulis

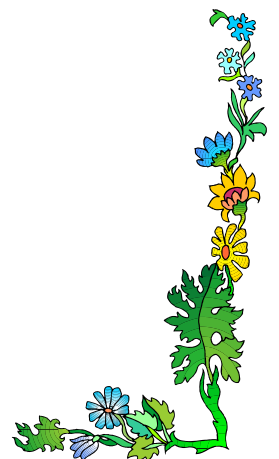
Blodtopp (Great Burnet)
Sanguisorba officinalis

Gul fingerborgsblomma `Carillion`
(Foxglove)
Digitalis grandiflora

Guldalströmeria (Peruvian Lily)
Alstroemeria aurea

Humle (Hops)
Humulus lupulus

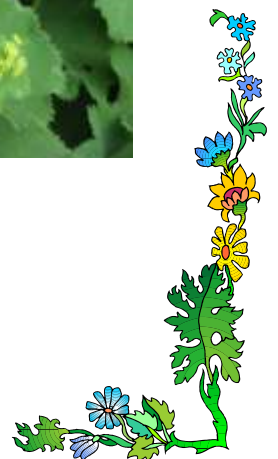
Höstflox (Perennial phlox)
Phlox paniculata

Höstflox (Perennial phlox)
Phlox paniculata

Jättedaggkåpa (Lady's mantel)
Alchemilles mollis

Klockjulros (Hellebore)
Helleborus foetidus

Koralliris (Stinking gladwin)
Iris foetidissima

Libbsticka (Lovage)
Levisticum officinale

Mattram (Fewerfew)
Tanacetum parthenium

Plymastilbe (False spirea)
Astilbe Chinensis-gruppen Pumila

Spirstånds (Shavalski's ligularia)
Ligularia przewalskii

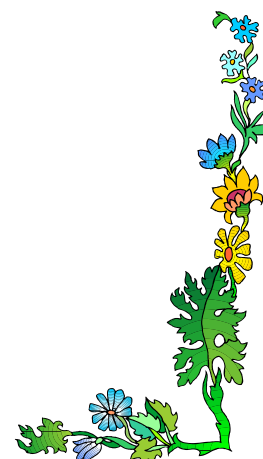
Stor blåklocka `Speciosa` (Bellflower)
Campanula persicifolia

Stor höstanemon `Königin Charlotte` (Japanese anemone)
Anemone hopehensis

Styvklematis `Purpurea` (Clematis)
Clematis recta

Rabatt D: Äppelrabatten

Akleja (Columbine)
Aquilegia vulgaris

Blodnäva (Bloody Cranesbill)
Geranium sanguineum

Borstnejlika (Pinks, Thrift)
Dianthus barbatus

Fläcklungungört (Lungwort)
Pulmonaria officinalis

Gul daglilja (Yellow Daylily)
Hemerocallis lilioasphodelus

Gul fetknopp (Goldmoss Stonecrop)
Sedum acre

Italiensk blåstjärna (Italian Bluebell)
Hyacinthoides italica

Jätterams Storrans (Solomon's seal)
Polygatum x hybridum

Kungsmynta (Oregano)
Origanum vulgare

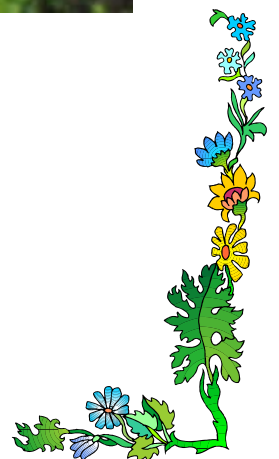
Kärleksört (Orpine)
Hylotelephium telephium ssp fabaria

Kärleksört (Orpine)
Hylotelephium telephium

Mattram (Fewerfew)
Tanacetum parthenium

Praktlysing (Loosestrife)
Lysimachia punctata

Snödroppe (Snowdrops)
Galanthus nivalis

Stor blålocka `Alba´ (Bellflower)
Campanula persicifolia

Stor blålocka (Bellflower)
Campanula persicifolia

Tovsippa (Snowdrop anemone)
Anemone sylvestris

Trädgårdssiris (German Iris)
Iris germanica

Vintergröna (Periwinkle)
Vinca minor

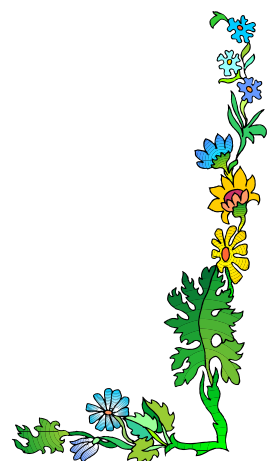
Violrotsiris `Florentina´ (German iris)
Iris germanica

Vårkrage Gernsrot (Leopard's bane)
Doronicum orientale

Ålandsrot (Elecampane)
Inula helenium

Rabatt E: Halvmånerabatten

Hyacint (Garden hyacinth)
Hyacinthus orientalis

Klosterlilja Snöklocka
(Spring snowflake)
Leucojum vernum

Kungsängslilja (Snake's Head Fritillary)
Fritillaria meleagris

Lavendel (Lavender)
Lavandula angustifolia

Lejongap (Snapdragon)
Antirrhinum majus

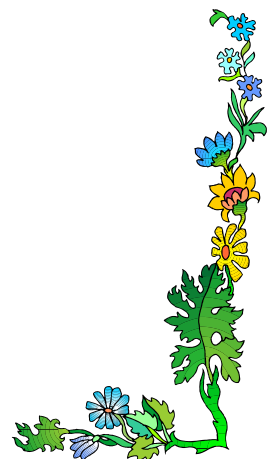
Liljekonvalj (Lily-of-the-Valley)
Convallaria majalis

Snödroppe (Snowdrops)
Galanthus nivalis

Stor vårstjärna (Glory of snow)
Scilla luciliae

Rabatt F: Solrundningen

Gravfunktia (Plantain Lily)
Hosta crispula

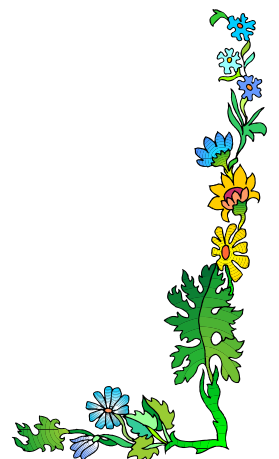
Gul daglilja (Yellow Daylily)
Hemerocallis lilioasphodelus

Kejsarkrona `Rubra Maxima`
(Crown Imperial)
Fritillaria imperialis

Madonnalilja (Madonna Lily)
Lilium lancifolium

Riddarsporre (Larkspur)
Delphinium Belladonna-hybrid

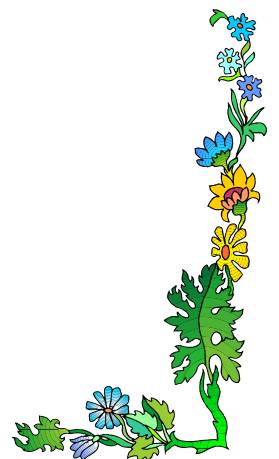
Rosenskära (Garden Cosmos)
Cosmos bipinnatus

Rysk blåstjärna (Siberian Squill)
Scilla sibirica

Snödroppe (Snowdrops)
Galanthus nivalis

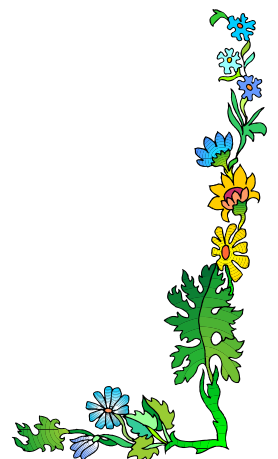
Tigerlilja (Tiger Lily)
Lilium lancifolium

Kinesisk kärleksört 'Granlunda'
(Orpine)
Hylotelephium spectabile

Trädgårdsnattviol (Dame's rocket)
Hesperis matronalis

Rabatt G: Stora rabatten

Anisört Anisisop `Blue Fortune`
(Agastache)
Agastache-hybrid

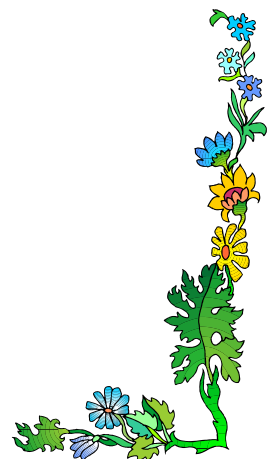
Backsippa `Röde Klocke`
(Pasque flower)
Pulsatilla vulgaris

Balsamblad (Balm leaves)
Tanacetum balsamita

Blodalunrot `Leuchtkäfer`
(Red Coral Bells)
Heuchera sanguinea

Blodormrot `Firetail´ (Red Bistort)
Bistorta ampelicaulis

Blå bolltistel (Globe thistel)
Echinops ritro

Bondpion (Peony)
Paeonia officinalis

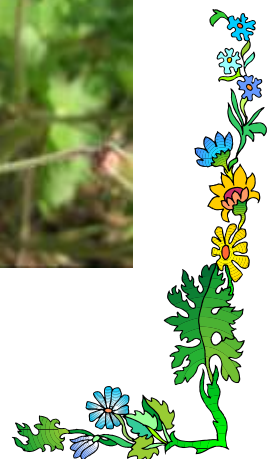
Brinnande kärlek, Studentnejlika
(Burning love)
Lychnis chalcedonica

Brudslöja (Baby's-breath)
Gypsophila paniculata

Brunnäva (Mourning widow)
Geranium phaeum

Brunröd daglilja (Orange daylily)
Hemerocallis fulva

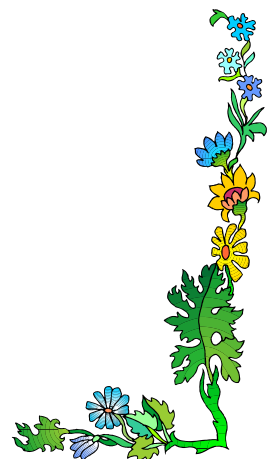
Fingerborgsblomma (Foxglove)
Digitalis purpurea

Gyllenröllika 'Coronation Gold'
(Yarrow)
Achillea

Hjärtbergenia (Elephant's ears)
Bergenia cordifolia

Hjärtstilla (Motherwort)
Leonurus cardiaca

Höstaster (New York-aster)
Aster novi-belgii

Höstsolros (Stiff Sunflower)
Helianthus pauciflorus

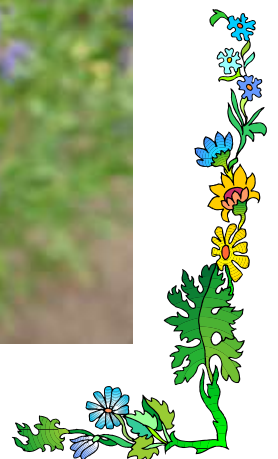
Höstöga (Tickseed)
Coreopsis verticillata

Isop `Alba´ (Hyssop)
Hyssopus officinalis

Isop (Hyssop)
Hyssopus officinalis

Jättedaggkåpa (Lady's mantel)
Alchemilla mollis

Jätteprästkraige `Bröllopsgåvan´
(Shasta Daisy)
Leucanthemum superbum

Jätterams/Storrams (Solomon's seal)
Polygatum x hybridum

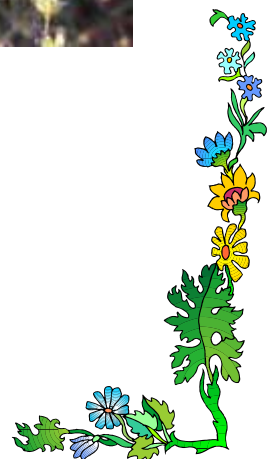
Kransveronika `Apollo´ (Culver's root)
Veronicastrum virginicum

Kungsnäva (Cranesbill)
Geranium magnificentum

Kustruta (Meadow Rue)
Thalictrum minus

Lavendel `Hidcote´ (Lavendel)
Lavandula angustifolia

Myskmadra (Woodruff)
Galium odoratum

Myskmalva (Musk mallow)
Malva moschata

Mörkt kungsljus (Dark Mullein)
Verbascum nigrum

Ormöga (Navelwort)
Omphalodes verna

Pingstlilja `Acteae´ (Narcissus)
Narcissus poetica

Plymspirea (Goatsbeard)
Aruncus dioicus

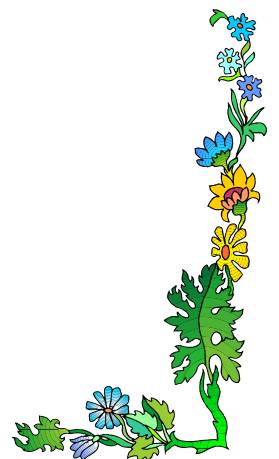
Purpurklätt (Rose campion)
Lychnis coronaria

Randgräs 'Picta' (Reed canary grass)
Phalaris arundinacea

Regnbågslupin (Russell Lupin)
Lupinus x regalis

Rosenkrage `Robinson´s Red`
(Tanacetum)
Tanacetum coccineum

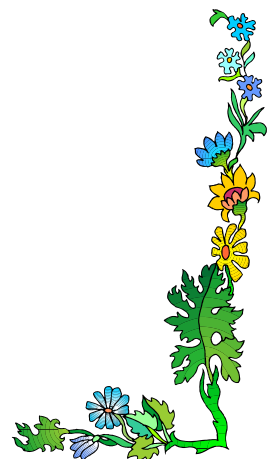
Röd rudbeckia/solhatt `Magnus`
(Purple coneflower)
Echinacea purpurea

Skobandssolros (Willowleaf sunflower)
Helianthus salicifolius

Snödroppe (Snowdrops)
Galanthus nivalis

Stjärnflocka (Masterwort)
Astrantia major

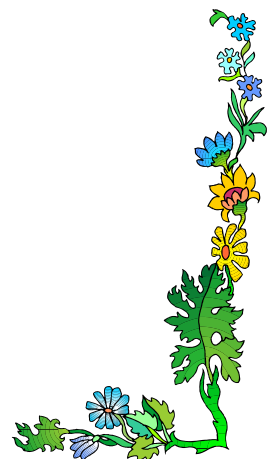
Stor blålocka `Alba´ (Bellflower)
Campanula persicifolia

Stor blålocka `Coerulea´ (Bellflower)
Campanula persicifolia

Stor höstanemon (Japanese Anemone)
Anemone x hybrida

Stor vårstjärna (Glory of snow)
Scilla lucilliae

Strandiris `Snow Queen` (Siberian Iris)
Iris sibirica

Strutbräken (Ostrich fern)
Matteuccia struthiopteris

Stäppsalsvia `Caradonna`
(Meadow sage)
Salvia nemorosa

Toppklocka (Clustered bellflower)
Campanula glomerata

Tremastarblomma (Spiderwort)
Tradescantia andersoniana

Trädgårdsgamander (Germander)
Teucrium x lucidrys

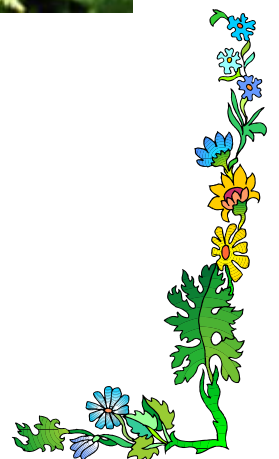
Trädgårdssiris (German Iris)
Iris germanica

Trädgårdssolbrud 'Moerheim
Beauty'
(Sneezweed)
Helenium autumnale

Träjon (Male fern)
Dryopteris filix-mas

Rabatt H: Rosenrabatten

‘Henri Martin’
Rosa centifolia muscosa

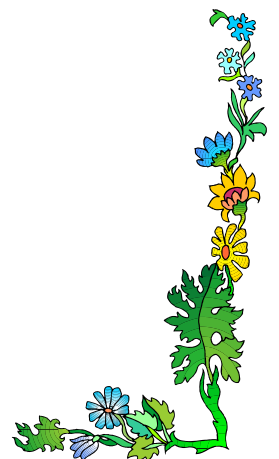
‘Hippolyte’
Rosa gallica

‘Maiden’s Blush’
Rosa x alba

‘Officinalis’, ‘Apotekarros’
Rosa gallica

Allium `Gladiator´ (Allium)
Allium

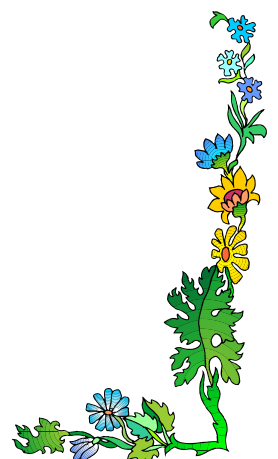
Kantnepeta `Six Hills Giant´ (Catmint)
Nepeta x faassenii

Pingstlilja `Acteae´ (Narciss)
Narcissus poetica

Vårlök (Yellow Star-of-Bethlehem)
Gagea lutea

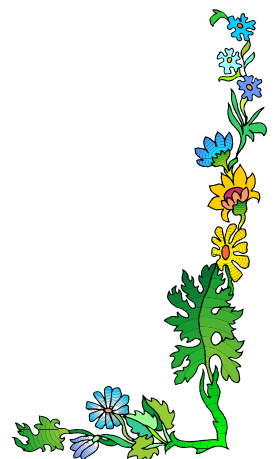

Plantering I: Kullen

Torpspirea (Intermediate Bridewort)
Spirea x rosalba

Buxbom (Boxwood)
Buxus sempervirens

Plantering J: Månstenarna/Stenkullen

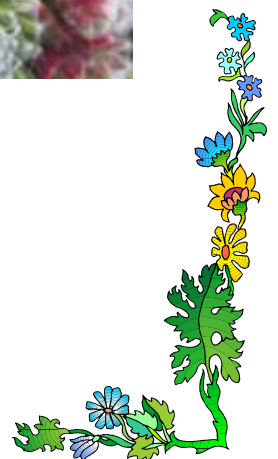
Konstfullt formade stenar placerade på upphöjd kulle, en vanlig trädgårdsdekoration i gamla trädgårdar. Ibland kallades dessa stenar för månstenar eller grottestenar. På toppen av kullen står en "hattsten".

Kaukasiskt fetblad `Purpurteppich`
(Caucasian stonecrop)
Sedum spurium

Taklök (Houseleek)
Sempervivum

Plantering K: Jordkällaren/smultronlandet

Gula smultron `Yellow wonder`
(Wild strawberries)
Fragaria vesca

Smultron `Snövit` (Wild strawberries)
Fragaria vesca

Parksmultron `Askungen`
(Wild strawberries)
Fragaria moscata

Rabarber `Viktoria` (Rhubarb)
Rheum rhabarbarum

Smultron `Rügen` (Wild strawberries)
Fragaria vesca semperflorens

